

**Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Міжнародна асоціація екологів університетів
Управління екології та природних ресурсів Волинської
облдержадміністрації
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Національний природний парк «Північне Поділля»
Волинська філія ДУ «Інститут охорони ґрунтів України»
Поліська дослідна станція ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії
імені О. Н. Соколовського»
Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуша»**

**МАТЕРІАЛИ V – МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА»
03 – 05 ЖОВТНЯ 2019 РОКУ**

Луцьк 2019

УДК 911:504:631.5 (043.2)

М 34

Рекомендовано до друку вченою радою
Луцького національного технічного університету
(протокол «3» від 29 жовтня 2019 року)

Рецензенти:

Матвійчук Л.Ю., доктор економічних наук, професор Луцького національного технічного університету.

Сухомлін К.Б., доктор біологічних наук, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Волгін С.О., доктор біологічних наук, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Енергетична безпека навколишнього середовища – Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (03-05 жовтня 2019 року). – Луцьк: ІВВ Луцького національного технічного університету, 2019. – 108 с.

У збірнику викладено матеріали, розглянуті на пленарному засіданні V Міжнародної науково-практичної конференції «Енергетична безпека навколишнього середовища» за тематичними напрямками: енергетична безпека природного та соціального середовища: екологічні аспекти; забруднення навколишнього середовища: регіональний вимір; моніторинг локальних, регіональних та транскордонних впливів на стан природного середовища; агроекологія, ґрунтознавство, органічне землеробство; функціонування заповідних територій, охорона рослинного і тваринного світу; ресурсозбереження та збалансоване природокористування; екологічна психологія та педагогіка.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які працюють у сфері науково-теоретичного та практичного розвитку природокористування.

© Луцький національний технічний університет, 2019

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА ПРИРОДНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА: ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ. ЕКОЛОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА	7
<i>Ващелюк Ю.І., Грицюк Ю.В.</i>	
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ ГЕНЕРОВАНОЇ ПОТУЖНОСТІ СОНЯЧНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ	7
<i>Картава О.Ф., Картавий А.Г.</i>	
УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА ВИРОБНИЦТВІ	9
<i>Лико Д.В., Лико С.М., Мартинюк В.О., Портухай О.І., Суходольська І.Л., Якута О.О.</i>	
ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛОКАЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	12
<i>Мартиненко А.О.</i>	
БЕЗКОШТОВНЕ НАВЧАННЯ НА МАГІСТРАТУРІ В ПОЛЬЩІ – МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?	17
<i>Нестер А.А.</i>	
ЗМЕНШЕННЯ ЗАБРУДНЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ВИРОБНИЦТВА ПЛАТ	19
<i>Питюк Т.І., Коробчук Л.І.</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЕКОСВІТОГЛЯДУ, ЕКОСВІДОМОСТІ, ЕКОПСИХОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВШ	23
<i>Федорчук-Мороз В.І.</i>	
АКТУАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	24
РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ ЛОКАЛЬНИХ, РЕГІОНАЛЬНИХ ТА ТРАНСКОРДОННИХ ВПЛИВІВ НА СТАН ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА. ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР	29
<i>Гаврилюк Л.Л.</i>	
ОЦІНКА ТОКСИЧНОСТІ КРИНИЧНОЇ ВОДИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ЦМІНІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ МАНЕВІЙКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	29
<i>Іванців О.В., Федонюк В.В.</i>	
ПРО ВПЛИВ АТМОСФЕРНИХ ОПАДІВ ПІДВИЩЕНОЇ КИСЛОТНОСТІ НА ПОШИРЕННЯ ЛИШАЙНИКІВ	31

<i>Іванців О.Я., Іванців В.В.</i>	
СИСТЕМАТИЧНИЙ СПЕКТР РАРИТЕТНИХ ВИДІВ СУДИННИХ РОСЛИН КІВЕРЦІВСЬКОГО НПП "ЦУМАНСЬКА ПУЩА"	34
<i>Картава О.Ф., Картавий А.Г.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ В РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ	37
<i>Картава О.Ф., Скаржинець Н.П.</i>	
МОНІТОРИНГ ТЕРИТОРІЙ ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ, УРАЖЕНИХ БУРШТИНОВИМИ РОЗРОБКАМИ	39
<i>Ушакова Т., Мерленко І.М.</i>	
ВПЛИВ ТЮТЮНОПАЛІННЯ НА ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	41
<i>Шпиняковський І.В., Коробчук Л.І.</i>	
ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІДХОДІВ БУДІВНИЦТВА ТА БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	44
<i>Картава О.Ф., Чижевський Ю.С.</i>	
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МАЛИХ РІЧОК ВОЛИНИ	46
<i>Федонюк М.А., Жадько О.А.</i>	
СУЧАСНІ СУПУТНИКОВІ ДАНІ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ДОВКІЛЛЯ ВОЛИНИ	48
<i>Ющук Д., Федонюк М.А.</i>	
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ ПОВІТРЯ	50
РОЗДІЛ 3. АГРОЕКОЛОГІЯ, ГРУНТОЗНАВСТВО, ОРГАНІЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО	52
<i>Бовчалюк Л.М., Федонюк В.В.</i>	
ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН АТМОСФЕРИ РІЛЬНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ С/Г ПІДПРИЄМСТВА «СЛУЧ»)	52
<i>Бусленко Л.В., Іванців В.В.</i>	
ДИСИПАТИВНІ ПРОЦЕСИ СИНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ ДОЩОВИХ ЧЕРВ'ЯКІВ	55
<i>Гаврилюк В.А.</i>	
БІОПРЕПАРАТИ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ФЕРМЕРСТВІ	57
<i>Мерленко І.М., Булавчук В.О.</i>	
ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ДОБРІВ МЕТОДОМ БІОФЕРМЕНТАЦІЇ	61

Мерленко І.М., Поліщук С.М.

ВПЛИВ ФЕРМЕНТОВАНИХ ДОБРИВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ МОРКВИ. 63

РОЗДІЛ 4. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ, ОХОРОНА РОСЛИННОГО І ТВАРИННОГО СВІТУ 65

Бєбко А., Іванців В.В.

РАРИТЕТНІ ВИДИ ФЛОРИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ПРИРОДООХРАННОГО УЧРЕЖДЕНИЯ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ЗАКАЗНИК «ПРИБУЖСКОЕ ПОЛЕСЬЕ» 65

Волянський В.О., Мелимука Р.Я.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ДП «МАНЕВИЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»..... 69

Єргунова М.З., Кудрик Л.М.

ГЕНІЙ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ-ВОЛОДИМИР ДІДУШИЦЬКИЙ 71

Квач І., Іванців В.В.

ПРОБЛЕМИ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ КІВЕРЦІВСЬКОГО НПП «ЦУМАНСЬКА ПУЩА»..... 73

Кузьмішина І. І., Коцун Л.О., Коцун Б.Б., Войтюк В.П.

РІДКІСНІ ВИДИ РОСЛИН ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖКИ ЧЕРЕМСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА 76

Лясота І.А., Іванців В.В.

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ГІДРОЛОГІЧНОГО ЗАКАЗНИКА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ОРІХІВСЬКИЙ» 79

Мисковець І.Я., Глуценко С.В.

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ПРИП'ЯТЬ – СТОХІД»..... 82

Потоцький Ю.Ю., Іванців В.В.

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ БАСЕЙНУ Р. СТОХІД 84

Семенюк В.В., Іванців В.В.

ЕКОЛОГО-СОЗОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РІДКІСНИХ РОСЛИН М.ЛУЦЬКА. 86

Троць Ю.А., Федонюк В.В.

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ОЗЕРА СОМИНО ТА МОЖЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ДАНОЇ ЕКОСИСТЕМИ 88

Штунь Вікторія Сергіївна, Іванців В.В.

ЕКОЛОГО-СОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОСЛИННОГО ПОКРИВУ ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА “КАТІВСЬКИЙ” 90

РОЗДІЛ 5. РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	92
<i>Вісин О.О.</i>	
ФЕДІР МОЙСЕЄНКО – ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІНЕРАЛОГ	92
<i>Волянський В.О., Марчук І.М.</i>	
ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ФОНДУ ДП “ЛЮБЕШІВСЬКЕ ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО”	93
<i>Кушнір К.В., Панькевич С.Г.</i>	
АНАЛІЗ ШКІДЛИВОГО ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАД «ЛУЦЬК ФУДЗ» НА АТМОСФЕРУ МІСТА	95
<i>Мисковець І.Я., Соніч І.І.</i>	
ГІДРОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІЧКИ РУДКА	98
<i>Мольчак Я.О., Мисковець І.Я., Гайовий О.О., Тимецька О.І.</i>	
СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД ВОЛИНИ	100
<i>Подзюбанчук Б., Федонюк М.А.</i>	
ПРОБЛЕМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО КАРТОГРАФУВАННЯ КІВЕРЦІВСЬКОГО НПП "ЦУМАНСЬКА ПУЩА"	103
<i>Савчук Л.А.</i>	
ЕКОЛОГО-ЦЕНОТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОШИРЕННЯ КЛЕНА ЯСЕНЕЛИСТОГО В НАСАДЖЕННЯХ МІСТА ЛУЦЬКА	104

4. Швець В.Є. "Менеджмент якості" у системі сучасного менеджменту // Стандарти та якість. – 2004. – № 6. – С. 48-50

ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛОКАЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Лико Д.В., Лико С.М., Мартинюк В.О., Портухай О.І.,
Суходольська І.Л., Якута О.О.

Постановка проблеми. У ХХІ ст. спостерігається збільшення кількості стихійних лих, екологічних катастроф та надзвичайних ситуацій, які зумовлені зміною клімату. Таке різке зростання екологічних проблем нині властиве для більшості країн та регіонів світу. Причиною цього стали як природні трансформації на рівні ландшафтної сфери Землі, так і зміни, що викликані рівнем науково-технічного прогресу й стрімким збільшенням населення на нашій планеті. З огляду на це, актуалізуються питання щодо зміни підходів до розробки стратегій соціально-економічного розвитку країн, регіонів та локальних територій із врахуванням екологічної складової.

Питання надмірної експлуатації природних ресурсів було поставлено ще у 1913 р. на Всесвітній конференції з охорони довкілля. Окремі аспекти переходу до іншої моделі розвитку людства розглядав В.І. Вернадський у своїх наукових працях про ноосферу у першій чверті минулого століття. Висновки про неприпустимість безконтрольного розвитку економічної та соціальної сфер були зроблені у 1962 р. на конференції під егідою Генеральної асамблеї ООН «Охорона природи і економічний розвиток».

Потрібно зазначити про хибність думки, що глобальні проблеми сучасності знаходяться на значній відстані від місцевого (муніципального) управління. Ці проблеми на місцевому рівні перетворюються на конкретні негаразди, з якими стикаються люди безпосередньо – неякісна питна вода, забруднення озер і річок, несанкціоновані сміттєзвалища, перевищення допустимих рівнів забруднюючих речовин у ґрунтах та повітрі тощо. За таких умов подолання глобальних проблем вимагає зусиль не лише урядів та законодавців, а перш за все місцевих громад, жителів міст і сіл. Лише за їхньої активної участі на місцевому рівні може бути реалізована ідея сталого розвитку, як збалансованого гармонійного розвитку економічної, соціальної та екологічної підсистем.

Сталий розвиток громади – це вироблення нової свідомості людини і громадянина конкретної території, нового ставлення до своєї діяльності, яке потребує узгодженості дій усієї світової цивілізації, дотримання законів і норм, що забезпечують поєднання інтересів економіки, довкілля і добробуту людини як загальносвітових інтеграційних вимог людства [6].

Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (від 05.02.2015 р. № 157-VIII) [1] та низкою інших нормативно-правових

документів, які стосуються місцевого самоврядування та державної регіональної політики, був даний старт адміністративно-територіальної реформи в Україні. Згідно проголошеної реформи нові самоврядні території – об'єднані територіальні громади (ОТГ), – отримали значні повноваження щодо розвитку своїх громад, а також і відповідальність перед місцевими виборцями стосовно реального втілення соціально-економічної та екологічної політики на локальному рівні.

Мета роботи – на прикладі новоствореної Козинської ОТГ (Рівненська область) розкрити особливості геоекологічного стану території як передумови до її сталого соціально-економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Козинська ОТГ була створена 28 серпня 2016 року у результаті об'єднання шести сільських рад (с/р) Радивилівського району Рівненщини: Березинівської, Добриводської, Жовтневої (сьогодні Ново Пляшівська), Іващуківської, Козинської і Пустоіваннівської (рішення від 15, 18, 19, 22 і 27 квітня 2016 р.) з адміністративним центром у с. Козин [2, 3]. Для аналізу геоекологічного стану ОТГ були розглянуті такі показники: земельний фонд, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, водокористування і водовідведення, тверді побутові відходи, об'єкти природно-заповідного фонду (рис. 1).

Рис. 1. Екологічний блок моделі сталого розвитку ОТГ

Земельний фонд. Земельні ресурси включають в себе сільськогосподарські угіддя, землі під господарськими будівлями і дворами, під господарськими шляхами і прогонами, землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості, землі тимчасової консервації, забруднені сільськогосподарські угіддя, які не використовуються в сільськогосподарському виробництві.

На території Козинської ОТГ площа сільськогосподарських угідь становить 15300,56 га, лісів – 1320,49 га. Основну площу сільськогосподарських угідь складає рілля (13672,85 га), друге місце посідають пасовища (1295,95 га), на третьому – багаторічні насадження (182,77 га).

Важливим показником для ведення сільського господарства та отримання високих урожаїв і якісної продукції є родючість ґрунтів та їх екологічний стан, що враховують при здійсненні якісної оцінки. Прийнятим для якісної оцінки ґрунтів є агроекологічний метод, який враховує сукупність основних властивостей, що характеризують здатність ґрунту забезпечувати потребу рослин у поживних речовинах і волозі в конкретних умовах повітряного, теплового режимів і реакції ґрунтового середовища. Для аналізу ґрунтів використані дані агрохімічної паспортизації полів та земельних ділянок, проведеної РФ ДУ «Інститут охорони ґрунтів України».

За агрохімічним балом більшість агровиробничих груп ґрунтів Козинської ОТГ характеризуються середньою якістю та відносяться до V (51-60 бали) і VI груп (41-50 бали). Для них характерна помірна забезпеченість поживними речовинами і продуктивною вологою. Врожаї, отримані на цих ґрунтах, коливаються у широких межах залежно від окультурення. Такі ґрунти потребують заходів з усунення їхніх негативних властивостей [3, 4].

Важливою складовою у еколого-ландшафтному плануванні розвитку території є просторово-типологічна структура угідь громади, у тому числі селитебна структура (площа зайнята житловою та господарською забудовою). Картометричні дослідження показали, що колишні Козинська та Іващуківська с/р займають найбільшу площу в новоствореній громаді, відповідно 22,21% та 21,77% (табл. 1).

Таблиця 1

Параметри сільських рад та селитебне навантаження Козинської ОТГ
(станом на 31.12.2016 р.)

№ з/п	Сільська рада	Площа, км ²	Відсоток від площі ОТГ, %	Селитебна площа, км ²	Відсоток від площі ОТГ, %
1	Березинівська	19,4	10,67	2,734	12,20
2	Добриводська	25,1	13,80	2,523	11,26
3	Іващуківська	39,6	21,77	4,693	20,94
4	Козинська	40,4	22,21	5,964	26,61
5	Новопляшівська	25,3	13,91	2,301	10,27
6	Пустоіваннівська	32,1	17,65	4,199	18,73
Разом		181,9	100,00	22,414	100,00

Найбільше селитебне навантаження має Козинська (26,61%) та Іващуківська сільські ради (20,94%), а на третьому місці Пустоіваннівська (18,73%). Загальний показник селитебного навантаження Козинської ОТГ становить 12,32%. Слід у подальшому планомірно розвивати поселенську

структуру в межах громади аби уникнути диспропорцій селитебного навантаження. З цією метою необхідно планувати інфраструктурні проекти для Березинівської, Добриводської, Новопляшівської сільських рад.

Тверді побутові відходи. На сьогоднішній день значних масштабів набуває проблема утворення відходів, а у сільських населених пунктах – відсутність відповідних контейнерів для збору сміття. Станом на 2015 р. на території Козинської ОТГ було лише п'ять контейнерів для роздільного збору сміття, кількість яких зменшилася до двох у 2016-2017 рр. Об'єм зібраних твердих побутових відходів від населення протягом 2015-2017 рр. знаходився у межах 3,508-3,876 м³.

Водокористування і водовідведення. Загальна протяжність мережі водопостачання (в т.ч. водогонів, вуличної водопровідної мережі, внутрішньоквартальної та внутрішньодворової) у 2001 р. становила 3,5 км, а у 2010 р. збільшилась до 6,5 км і не змінювалась до цього часу. Охоплення населення послугою централізованого водопостачання наведено на **рис. 2**.

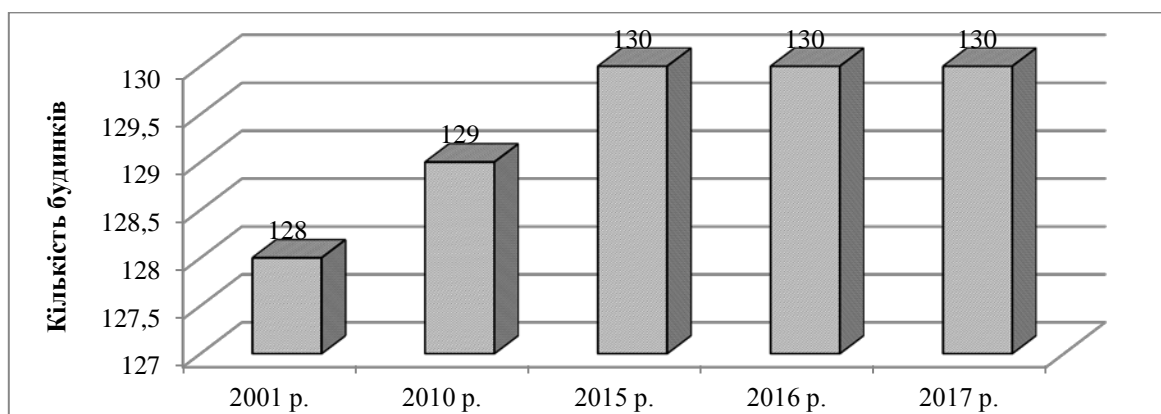

Рис. 2. Охоплення населення послугою централізованого водопостачання

Найменша кількість будинків, що користувалися послугою централізованого водопостачання була у 2001 р. (128 будинків), але до 2017 р. цей показник збільшився лише на два будинки (130 будинків). Водопостачання відбувається у режимі 24 год. на добу. Загальний обсяг води, що подавалася населенню з 2001 р. збільшився з 10000 тис. м³ до 12600 у 2015 р.; на 100 тис. м³ зменшився у 2016 р. Більшість будинків громади користується водою зі свердловин.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. На території Козинської ОТГ функціонують лише малі підприємства, кількість яких станом на 01.01.2017 р. становила лише 13 шт. Дані підприємства не здійснюють суттєвого вкладу у забруднення атмосферного повітря.

Об'єкти природно-заповідного фонду. У межах ОТГ наявні чотири об'єкти природно-заповідного фонду. Ботанічний заказник місцевого значення «Урочище «Савчуки» площею 65,3 га. Заказник створений для збереження у заплаві р. Пляшівки чисельних популяцій орхідей та інших водно-болотних видів рослин. У прилеглому лісі виявлені центрально-європейський вид – астранція велика та диз'юнктивний вид – лілія лісова, які занесені до Червоної

книги України. Комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Зарічненський парк» площею 0,6 га на території фтизіо-пульмонологічного диспансеру «Козинський». Парк налічує понад 40 видів дерев та чагарників. Серед них – модрина європейська, ясен, сосна звичайна, ялина європейська, береза бородавчата, тополя звичайна й інші види. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Острів «Замок» площею 4 га. Пам'ятка природи знаходиться у заплаві річки Пляшівка на території острова, який є місцем відпочинку мешканців Козина. Неподалік острова знаходиться став. Острів відомий тим, що у XVII-XIX ст. тут існував замок, від чого й походить назва. У 60-х роках XX ст. на острові було закладено парк. У парку переважає тополя, зустрічаються береза, ялина, верба. Заповідне болотне урочище «Урочище «Пустиця» площею 4,3 га знаходиться поблизу с. Кам'яна Верба. Основу урочища складає низинне болото карбонатного походження. Тут поширені рідкісні реліктові угруповання осоки Девелла (вид занесений до Червоної та Зеленої книги України); трапляються осока волотиста, китятки гіркуваті, незабудка литовська, звіробій чотирикрилий та інші види рослин [5].

Для визначення впливу екологічного стану території Козинської ОТГ на її соціально-економічний розвиток було проведено SWOT-аналіз. Він включав у себе встановлення зв'язків між найхарактернішими для громади можливостями, загрозами, сильними (перевагами), слабкими (обмеженнями) сторонами, результати якого у подальшому можуть бути використані для формулювання і вибору стратегій її розвитку.

До сильних сторін екологічного блоку моделі сталого розвитку громади нами було віднесено такі:

- значна частка екологічно чистих територій;
- сприятливі природно-кліматичні та агроґрунтові умови для ведення сільського господарства та можливості переходу до органічного землеробства;
- відсутність перевищень допустимого вмісту забруднюючих речовин у питній воді та атмосферному повітрі.

До слабких сторін віднесено:

- високий рівень включення у господарський обіг земельних ресурсів, що загрожує збалансованості розвитку агроєкосистем;
- незначний відсоток заліснених територій;
- недосконала система поводження з твердими побутовими відходами;
- відсутність централізованої очистки систем водовідведення;
- недостатній відсоток заповідних територій згідно із вимогами Європейського природоохоронного законодавства.

Висновки. Для Козинської ОТГ необхідно збалансувати частку екологостабілізуючих угідь (ліси, луки, заболочені землі, водні об'єкти та ін.) з антропогенно-трансформованими (сільськогосподарські землі, орні землі, пасовища тощо) угіддями, оскільки таке співвідношення на сьогодні становить 12,0% до 88,0%. Сучасний геоєкологічний стан локальних територій необхідно враховувати при розробці стратегії соціально-економічного розвитку новоутворених ОТГ. Ігнорування екологічного чинника у подальшому розвитку

ОТГ призведе до екологічних загроз як для населення, так і для ландшафтних екосистем загалом.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (від 5 лютого 2015 року № 157-VIII) // URL – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
2. Лико Д. В. Комплексні підходи до розробки стратегії сталого соціально-економічного розвитку громади / Д.В. Лико, С.М. Лико, В.О. Мартинюк, О.І. Портухай, О.О. Якута // Шостий Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю (Екологія/Ecology–2017), м. Вінниця, 20-22 вересня, 2017 : зб. наук. праць. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – С. 232.
3. Лико Д. В. Методологічні підходи та досвід розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій (на прикладі козинської громади) у рівненській області. / Д.В. Лико, С. М. Лико, В. О. Мартинюк, , О. І. Портухай, О. О. Якута // Вісник НУВГП. Сільськогосподарські науки : зб. наук праць. – Рівне : НУВГП, 2018. – Ч. 2(82). – С. 31-45
4. Лыко Д. В. Геоэкологическая оценка состояния почв локальной территории для целей ведения органического земледелия / Д. В. Лыко, С. М. Лыко, В. А. Мартынюк, О. И. Портухай, О. А. Якута // Актуальные проблемы наук о Земле. Использование природных ресурсов и сохранение окружающей среды: сб. материалов Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. Году науки в Респ. Беларусь, Брест, 25-27 сент. 2017 г. : в 2-х ч. / Ин-т природопользования НАН Беларуси, Брест. гос. ун-т им. А. С. Пушкина; Брест. гос. техн. ун-т; редкол.: А. К. Карабанов [и др.]; науч. ред. А. К. Карабанов, М. А. Богдасаров. – Брест : БрГУ, 2017. – Ч. 2. – С. 27-31.
5. Природно-заповідний фонд Рівненської області / Під ред. Ю.М. Грищенка. – Рівне: Волинські обереги, 2008. – 2016 с.0
6. Ткачук А.Ф. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук, Василь Кашевський, Петро Мавко. – К.: ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 96 с.

БЕЗКОШТОВНЕ НАВЧАННЯ НА МАГІСТРАТУРІ В ПОЛЬЩІ – МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Мартиненко А.О.

Вроцлавська Політехніка, м. Вроцлав, Польща

В останні кілька років популярним вибором серед студентів з України стало навчання в Європі та вищих освітніх закладах Польщі. Я стала однією з них. Раніше не вірила в свої сили і розуміла, що для моїх батьків це просто нереально, забезпечити мені навчання за кордоном. На щастя, у XXI ст. ми маємо дуже багато можливостей та “відкритих дверей”. В один прекрасний момент я натрапила на стипендійну програму ім. Стефана Банаха.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Енергетична безпека навколишнього середовища – Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (03-05 жовтня 2019 року). – Луцьк: ІВВ Луцького національного технічного університету, 2019. – 108 с.

Без редакторської правки
Комп'ютерна верстка: **В.В. Іванців**
Обкладинка: **С.М. Дячук**

Підписано до друку 29.10.2019 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Ум. друк. арк 6,0. Обл. вид. арк. 5,7. Тираж 300 пр.
Зам. № 432
Друк ІВВ ЛНТУ. 43018, м. Луцьк, вул. Львівська
Свідоцтво Держкомтелерадіо України ДК №4123 від 28.07.2011 р.

Інформаційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
Свідоцтво Держкомтелерадіо України ДК №4123 від 28.07.2011 р.